

Podmínky nároku na pozůstalostní dávky

A) Vdovský (vdovecký) důchod - § 49 a 50 zák. č. 155/1995 Sb.

- nárok vzniká po manželovi, který byl poživatelem starobního nebo invalidního důchodu, nebo splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod a nebo zemřel následkem pracovního úrazu,
- vdovský (vdovecký) důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela,
- po uplynutí této doby má vdova (vdovec) nárok na vdovský (vdovecký) důchod pouze za splnění následujících podmínek:
 - a) pečuje o nezaopatřené dítě,
 - b) pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost),
 - c) pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost),
 - d) je invalidní ve třetím stupni, nebo
 - e) vdova dosáhla věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb. pro muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší.
- nárok na vdovský (vdovecký) důchod vznikne znovu, jestliže se některá z výše uvedených podmínek splní do pěti roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský (vdovecký) důchod

B. Sirotčí důchod - § 52 zák. č. 155/1995 Sb.

Nárok vzniká nezaopatřenému dítěti, zemřel-li rodič (osvojitel) dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, a dítě na ni bylo v době její smrti převážně odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče, jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů byli poživateli starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřeli následkem pracovního úrazu.

Poznámka:

Za nezaopatřené dítě se dle § 20 odst. 3 a 4 zákona 155/1995 Sb. považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže

- a) se soustavně připravuje na budoucí povolání.
- b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo
- c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat výdělečnou činnost.

Po skončení povinné školní docházky se do 18. roku věku považuje za nezaopatřené dítě také dítě, které je vedeno v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci.

Náklady na pozůstalostní dávky

A) Vdovský vdovecký důchod

Náklady na tyto typy důchodů se pohybují na úrovni cca 24 mld. Kč ročně (rok 2009 23,8 mld. Kč). Z těchto nákladů:

- a) cca 91 % (tj. necelých 22 mld. Kč) představují náklady na tyto důchody vyplácené ve vyšším věku (bod e) výše)
- b) je necelé 1 % na důchody vyplácené 1 rok po úmrtí
- c) zbytek jsou ostatní podmínky

B) Sirotčí důchod

Náklady jsou zhruba 3,2 mld. Kč.